

ՌԻՄՄԱԻՌՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 12

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

NOVEMBER/NOVEMBRE

YEAR / ANNÉE 1

NO.12 2017

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ
ԽՕՍՔ

ԶԳՈ՛ՅՇ ԱԳԱՀՈՒԹԵՆԷՆ

Դասեր՝ ճշմարիտ
քրիստոնէական կեանք
ապրելու համար

ԲԱԲԳԵՆ ԱՐԵՇՊԻՍԿՈՊՈՍ Առաջնորդ՝ Գանատայի Հայոց Թեմի

«Մարդու կեանքը կախուած չէ իր կուտակած հարստութենէն» (Ղկ 12.15):

Յիսուս այս բառերով կը զգուշացնէ իրեն ունկնդրող բազմութիւնը՝ ամէն տեսակ ազահութենէ:

Օր մը ժողովուրդէն մէկը կը մօտենայ Յիսուսի, խնդրելով որ ան լուծէ ժառանգութեան պատճառով յառաջացած կնճռոտ խնդիրը: Բնականաբար, Յիսուս կը մերժէ անոր խնդրանքը, պարզ այն պատճառով որ Ինքը աշխարհ չէր եկած որպէս դատաւոր նման խնդիրներ լուծելու, Իր թագաւորութիւնը այս աշխարհէն չէր:

Իր խօսքերը անկի յստակ բացատրելու համար, Յիսուս առակ մը պատմեց, ըսելով որ անմիտ հարուստ մարդ մը արտեր ունէր եւ առատ բերքեր կը ստանար: Ան կը մտածէր այդ բերքերը շտեմարաններու մէջ ամբարել եւ երկար տարիներ հանգիստ կեանք ապրիլ ու վայելել: Սակայն Աստուած անոր կ'ըսէր. «Անմիտ, այս գիշեր իսկ հողիդ պիտի առնենք քեզմէ. որո՞ւն պիտի փայլ քու պատրաստածդ»:

Յիսուս կ'եզրակացնէ, թէ նոյնն է պարագան բոլոր անոնց, որոնք Աստուծոյ պարգեւած բարիքը կը պահեն իրենց համար, փոխանակ ուրիշներուն բաժին հանելու, նախ՝ կարօտեալներուն, Աստուծոյ առջեւ հարստանալու համար:

Մարդ երբ իր կեանքը վազքի կը վերածէ միայն նիւթական հարստութիւն դիզելու, վստահաբար կը մոռնայ իր Տէրը եւ կը սկսի հարստանալ ու միայն իր անձին ապաւինիլ: Եթէ դիտենք մեր առօրեայ կեանքը, մեր շրջապատը, ներկայ ընկերութիւնը, կը տեսնենք, որ նոյն խնդիրները այսօր եւս գոյութիւն ունին: Յաճախ ականջալուր կ'ըլլանք կամ ականատես՝ ժառանգութեան պատճառով յառաջացած խնդիրներու: Չաւակը ծնողքի դէմ, եղբայրը եղբոր դէմ, եղբայրը քրոջ ու հարազատի դէմ վրէժխնդրութեամբ կը լեցուին եւ ռիսերիմ թշնամիներ կը դառնան: Ինչո՞ւ սակայն...

Մարդը որքան պիտի ապրի այս աշխարհի մէջ եւ ի՞նչ պէտք է տանի իր հետ մահէն ետք: Մերկ կու գանք աշխարհ եւ մերկ կ'երթանք այս աշխարհէն: Ինչո՞ւ վտանգենք յաւիտենական գանձերու ժառանգութիւնը, ժամանակաւոր գանձեր դիզելով:

Հետեւաբար, եկէ՛ք միայն Աստուծոյ ապաւինիլ: Մեզի տրուած աստուածային բարիքներէն բաժին հանենք նաեւ մեր նմանին՝ ուրիշին: Այնպէս ապրինք, որ երկնային ու յաւիտենական գանձեր դիզենք՝ Աստուծոյ առջեւ հարստանալու համար:

ԶԳՈ՛ՅՇ ԱԳԱՀՈՒԹԵՆԷՆ... ՔԻՉՈ՛Վ ԳՈՂԱՆԱՆՔ:

Փափկութիւնը անբուժելի, կրկնակի ցաւ է, մինչ նեղութիւնը կրկնակի առողջութիւն կը պատճառէ հողիին եւ մարմնին: Անոր համար է, որ մեր նախնիքները միշտ նեղութեամբ կ'ապրէին եւ չէին դժգոհեր, որովհետեւ Աստուծոյ կը ծառայէին: Երբէք չէին ըսէր. «Ինչո՞ւ համար երբ Աստուծոյ կը ծառայենք, Ան մեզի չ'օգնէր». ընդհակառակը՝ անկի կը գօտեպնդուէին Աստուծոյ սիրոյն մէջ: Անոնք նախ կը հաւատային, թէ Աստուծոյ խոստումները սուտ չեն. արդարեւ որեւէ մէկը երբ ուզէ ուրիշը խաբել, նախ տառապանք չի տար անոր եւ ապա՝ ուրախութիւն, այլ նախ ուրախացնող բաներով կ'առաջնորդէ եւ ապա՝ տառապանքով լեցուն բաժինը:

Բարսեղ Մաշկետրցի

ՄԻՇՏ ԱՂՕԹԵՆՔ

Ո՛վ մեր քահանայապետը՝ Յիսուս, երկարէ՛ փրկական խաչո՞ւ այս աշխարհի ծովուն մէջ լողացողներուս, մեզ վեր՝ դէպի քեզ բարձրացնելու համար: Ծնորիքի՛ կարօտ ենք, սփռէ՛ . յոգնած ենք մեղանչելէ, քաւէ՛ . խաւարի մէջ կը խարխափինք, ճառագայթէ՛ . մեր հաւատքէն տապալած ենք, հաստատէ՛ : Դո՛ւն ես յոյսը, դո՛ւն ես լոյսը, դո՛ւն ես կեանքը, դո՛ւն ես քաւութիւնը, դու՛ն ի՛նքդ ես անմահութիւնը: Նայէ՛ բոլորիս, սփռփէ՛ մեր տարակուսանքները քու փրկագործութեամբդ, հանդարտեցո՛ւր մեր խռովութիւնները քու խաղաղութեամբդ, հանգստացո՛ւր մեր յոգնած հոգիները քու օթեւաններուդ մէջ, ուր դուն գացիր, ո՛վ Տէր, եւ նոյնը մեզի խոստացար, յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Ս. ՆԵՐՍԵՍ ԼԱՄԲՐՈՆԱՅԻ

ՀՈԳԵԻՈՐ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

«Սուրբ հոգին պիտի սորվեցնե՛ ձեզի այն ժամանակ, որ ինչ պետք է ըսեք եւ կամ խօսիք»:

Ղուկասի Աւետարանին մէջ յիշուած շատ զօրեղ եւ տպաւորիչ նախադասութիւն մըն է Յիսուսի կողմէ յիշուած այս հաստատումը: Ամբողջ քրիստոնէական պատմութեան մէջ բայց մանաւանդ սկսելով Հին Կտակարանէն կը տեսնենք, որ Սուրբ Հոգին կատարեալ ներկայութիւն եղած է եւ մղիչ ուժ՝ տարածելու Աստուծոյ փառքը, կատարելու անոր ծրագիրները եւ ամբապնդելու մարդոց երբեմնի թերահաւատ ու յուսահատ սրտերը:

Եկեղեցին Սուրբ Հոգիին զօրութեամբ եւ անոր հիման վրայ հաստատուած է: Պենտեկոստէին օրը (Պենտէ կը նշանակէ յիսուն, իսկ Ghost՝ հոգի)՝ Յիսուսի համբարձումէն յիսուն օր ետք, Յիսուս խոստացած էր դրկել Սուրբ Հոգին: Ղուկասի այս համարը կը նշէ, որ Սուրբ Հոգին կը սորվեցնէ, թէ ի՛նչ պիտի խօսիք: Եւ իսկապէս իւրաքանչիւրը անոնցմէ լեզու զգեցաւ:

Սուրբ Հոգին ընդհանրապէս ներգործիչ է:

Աստուած տեսաւ, ըսաւ եւ ըրաւ: Աստուածութիւնը իր մէջ ունի երրորդութիւն: Հայրը, որ տեսաւ, Որդին, որ խօսեցաւ եւ Հոգին, որ գործեց: Ահա այս երեքը կը կոչուին Աստուածութիւն:

Այսօր շատեր չեն հաւատար հոգիի զօրութեան, որովհետեւ չեն տեսներ, աներեւելի է հոգին: Սակայն հոգին, եթէ երեւելի ըլլար, հոգի ըլլալէ կը դադրէր: Հոգին խորհուրդն է մարդուն կեանքին, անոր առած շունչին ու ներշնչութեան, ապրումներուն, հոգեմտաւոր ներաշխարհին: Սուրբ Հոգին ինքզինք միշտ չի յայտներ: Այլ կ'ապրուի:

Վարդան Վրդ. Թաշճեան

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Որոշ բաներ յիշել Գոհաբանութեան տօնին առթիւ

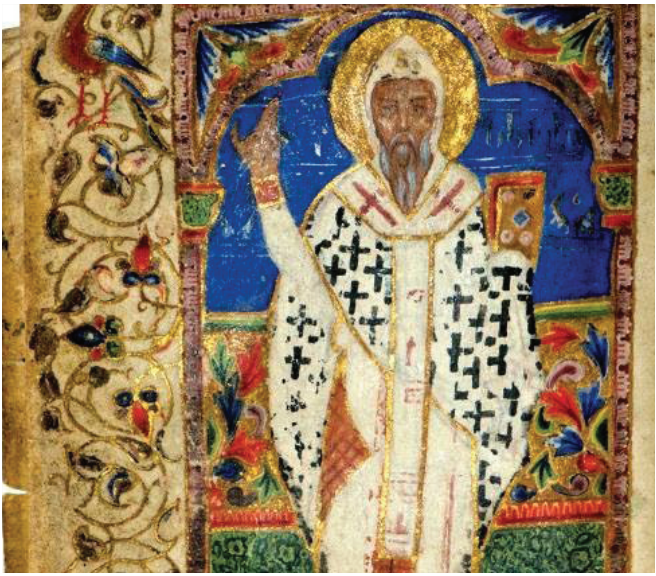
Շատ բաներ ըսուած են մոռնալու դրական կողմերուն մասին: Մոռնալ անցեալի քննութիւնները, նախապաշարումները, անախորժ փորձառութիւնները եւ սրտացաւերը:

Նաեւ պետք է չմոռնանք յիշելուն օրհնութիւնները: Գոհաբանութեան տօնին պետք է՝

- Յիշենք մեր մեղքերը, որպէսզի խոստովանինք Աստուծոյ:
- Յիշենք մեր տկարութիւնները, որպէսզի զօրութիւն ստանանք:
- Յիշենք մեր մարդեղութիւնը, որ դադրինք փորձել Աստուած ըլլալէ:
- Յիշենք Աստուծոյ ողորմութիւնը, որ ուրիշներուն հանդէպ ողորմած ըլլանք:
- Յիշենք մեր ուրախութիւնները, որ բերկրալի դառնանք:
- Յիշենք Աստուծոյ մեծութիւնը, որ խոնարհ ըլլանք:
- Յիշենք մեր աղքատութիւնը, որ ուրիշներուն օգնենք:
- Յիշենք մեր կարիքները, որ ուրիշներուն կարեկից ըլլանք:
- Գոհաբանութեան գաղտնիքը գոհունակ ապրիլն է:
- Գոհութեան պակասը ապերախտութեան ախտն է:
- Գոհաբանական օրուան ճշմարիտ փաստը մեր օրհնութիւնները թուելու մէջ չէ, այլ զանոնք լաւապէս օգտագործելուն մէջ կը կայանայ:
- «Գոհացէք Տէրոջմէ, վասնզի բարի է:
- Վասնզի անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է» (Սաղմոս 136:1):

ՍՈՒՐԲԵՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Ակիփսիմոս Եպիսկոպոս

4-րդ դարուն ապրած պարսիկ ծերունի եպիսկոպոս մըն էր Ակիփսիմոս վկան: Ան պարսիկ մոգպետէն հաւատաքնութեան եւ ուրացութեան կը հրաւիրուի: Հաստատ ժառանգ իր հաւատքին վրայ՝ բանտ կը նետուի, ուր կը ժայ երեք տարի, աւելի զօրանալով ու աճելով իր հաւատքին մէջ: Երեք տարի ետք դարձեալ ուրացութեան համար ատեան կը քաշուի, բայց իր ցուցաբերած քաջութեան ու հաւատքի զօրութեան պատճառով, բրաճեճ ըլլալով չարաչար կը տանջուի, որուն չղիմանալով հոգին կ'աւանդէ՝ արժանանալով երկնային լոյս խորանին:

PAREGENTAN (GOOD LIVING)

Message du Prélat Attention à l'avarice!

« La vie de l'homme ne tient pas à ses richesses accumulées. »

Avec ces paroles, Jésus prévient la foule qui l'écoute de toute forme d'avarice. Un jour, Jésus est approché par un membre du public qui lui demande son aide pour régler une dispute d'héritage. Naturellement, Jésus refuse sa demande pour la simple raison qu'il n'était pas venu au monde pour juger de tels problèmes; son royaume n'était pas de ce monde.

Pour mieux illustrer ses propos, Jésus raconte une fable. Un homme riche, mais sot avait beaucoup de terres et en recevait de généreuses récoltes. Il pense engranger ces récoltes et ainsi passer une longue vie à en profiter. Cependant, Dieu lui dit : « Sot, je vais reprendre ta vie ce soir. À qui resteront tes préparatifs? »

Jésus résume en disant que la même chose arrivera à tous ceux qui garderont les offrandes de Dieu pour eux, au lieu de les partager avec autrui, et tout d'abord avec ceux dans le besoin.

Lorsque l'homme transforme sa vie en une course pour acquérir le plus de richesses possible, il oubliera certainement son Seigneur et commencera à s'enrichir et à ne recourir qu'à soi-même.

Si nous observons notre vie quotidienne, notre entourage, notre société présente, nous voyons que les mêmes problèmes reviennent aujourd'hui. Nous entendons ou sommes témoins de disputes d'héritages. L'enfant se bat contre son parent, le frère contre son frère, le frère contre sa sœur et ses proches... Ils se remplissent le cœur de vengeance et deviennent des ennemis jurés. Pourquoi donc?

Combien de temps l'homme va-t-il parcourir cette terre et que doit-il prendre avec lui après la mort? Nous venons nus au monde et nous en repartirons tout aussi nus. Pourquoi mettre en péril nos richesses éternelles pour des richesses matérielles et temporaires?

Ainsi, n'ayons recours qu'à Dieu. Partageons ce qui nous est donné par Dieu avec notre prochain. Vivons de façon à accumuler des trésors divins et éternels, afin de s'enrichir aux yeux de Dieu.

Archevêque Paphken Tcharian

Qu'est-ce qu'un Saint et une Sainte ?

Au sens strict Dieu seul est saint ! Pourtant, dans l'Église des hommes et des femmes ont été et sont encore proclamés « Saints ». Le Saint est un chrétien qui est allé jusqu'au bout de son amour pour Dieu. Il a vécu parfaitement sa vie chrétienne. Dieu lui a donné la force d'accueillir sa propre sainteté. Il a suivi la parole du Christ, « soyez parfaits, comme votre père des cieux est parfait » (Mt 5,48).

Les Saints sont tous dans la vie éternelle avec Dieu, ils peuplent le paradis !

Dieu a voulu nous créer à son image et à sa ressemblance. C'est pourquoi il nous donne de pouvoir être saint, c'est-à-dire de lui ressembler parfaitement. « Soyez saints, parce que moi Je suis Saint » Lv 11,44. C'est lui qui nous offre la chance folle de devenir des Saints. « À l'exemple du Saint qui vous a appelés, devenez saints, vous aussi, dans toute votre conduite, selon qu'il est écrit : Vous serez saints, parce que moi, je suis saint » 1 P 1, 15

La première condition, peut surprendre, pour devenir un Saint il faut d'abord le vouloir, le désirer de tout son cœur ! Il faut avoir le désir du Ciel, d'aller rejoindre Dieu au paradis après notre vie sur terre.

Pour y parvenir, il faut que notre vie serve à quelque chose, c'est aujourd'hui que nous devenons des saints et pas après. Il faut donc se servir de cette vie que Dieu nous donne pour la vivre dans l'Amour et le don de nous-mêmes qui sont la source de la Sainteté et le meilleur moyen de ne pas perdre son temps.

Dieu veut tous nous sauver, à nous de vouloir être sauvé !

Être un saint n'impose pas de faire des choses exceptionnelles. Il faut vivre l'Amour là où nous sommes, dans le milieu où nous vivons. C'est ce que l'on appelle le « Devoir d'état ». Ainsi, là où je suis j'ai de nombreuses choses à faire. Faire ses devoirs, aider et respecter ses parents, bien travailler à l'école etc... Ces choses doivent être bien faites avec amour avant de m'occuper de faire des grandes choses en négligeant mes devoirs les plus immédiats et simples. C'est cela le devoir d'état. D'abord se préoccuper de ce que je fais faire là où je suis, avant de m'occuper des choses qui me dépassent et que je ne ferais peut être jamais en plus !

Each year the liturgical calendar lists many occasions for observing Paregentan (good living, or convivial). One such occasion is called Poun (Main, or Prime). That name rings for all people with a joyful sound, and yet it is not a religious feast.

Paregentan, by its very nature, is an extension of certain traditions handed down from ancient times. It had been made appropriate, and has been transformed to suit the circumstances of Christian living.

The days of any paregentan, and especially PounParegentan, are the signal for the start of long and frequently occurring periods of abstinence. The paregentan days, then, serve for joyous celebration as a counterbalance to the burdensome weeks of abstinence.

In Christian living, the people are not to violate the canons and rules of abstinence. Everyone must observe the letter and the spirit of those canons. During those periods, for example, engagement parties and weddings were not, and are not, permitted because of the merriment that goes with them.

On the other hand, however, it was entirely proper, and necessary to satisfy society's other needs. This was accomplished by the concept of paregentan, the good-living days, when it was not only permissible, but also encouraged, to prepare lavish table, eat rich foods, hold family festive gatherings, engagement parties, wedding celebrations, and recreational and social affairs of creative and distinctive character.

Indeed, the word "paregentan" itself explains it fully, by the joining of the words "pari" (good) and "gentan" (living). It is a felicitation, a silent toast for a favor, for health, for long life, for success. It is a heartfelt expression of an attitude toward a loved one that is disclosed in gatherings and around a bountiful table. Good Living!

A life of health!

Even though it is a fact that paregentan is not a religious feast, in the case of the happy days of PounParegentan, the theme of a number of hymns sung in the church on that day relate to the blissful life of first man Adam, as though to suggest a foretaste of a similar life. Adam, in paradise, when he was free, and blithesome, exulted in unrestricted joy in God's presence.

The idea of rediscovering in paregentan earliest man's freedoms and enjoyment may be confirmed through other traditions and practices.

For example, the occasion of paregentan made it possible to subject those in the higher levels in religious and secular circles – bishops and village chiefs – to criticism in a satirical fashion, through theatrical dramatizations of real situations, and through appropriate equivocation. Those much lower on the ladder, as though only for the purpose of evoking laughter and providing entertainment, were able through that laughter to attain their true intent of criticizing their superiors, and baring their injustices and wrong way. Thus, paregentan was used as an occasion for exercising freedoms.

clergy could organize the enjoyment of the same kind of freedom through presentation of "apeghatagh" (literally, "burying a cleric"). Especially in monastic life, hierarchical protocol concerning the proper behavior and manner between ranks of the clergy would be put aside, and the lower ranks could in appropriate ways make their true feelings and their desires known to their higherups.

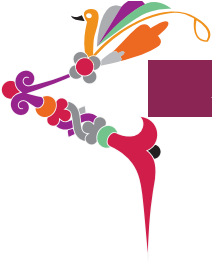
While in village and city life the self-conceit and vanity of village chiefs and the injustices of tax collectors could be subjected to caustic criticism.

There are ten occasions for observing a paregentan during the year, and also one called PounParegentan that is connected with the seven-week period of abstinence, Lent, the longest, occurring before the feast of the Holy Resurrection (Easter).

Beaucoup pensent que les Saints sont des personnes peu joyeuses, voire tristes. Leurs statues dans les églises ou les tableaux qui les représentent donnent parfois une image éloignée de la réalité. Saint François de Sales disait « Un Saint triste est un triste saint ». Il voulait dire que si nous obéissons à Dieu par amour en accomplissant sa volonté nous ne pouvons jamais être tristes. Au contraire, c'est une vraie joie. Saint Philippe Néri est l'exemple même de ces saints pleins d'humour et de joie. Mais la joie sans l'amour n'est pas une vraie joie. Lorsqu'on a les deux, et que l'on fait ce que Dieu nous demande, alors même au cœur de la pire des misères nous ne pouvons qu'être plein de joie car elle vient directement de Dieu et que rien ni personne ne peut nous l'enlever.

ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ձօն Հայ Ուսուցիչին

Ուսուցիչները ժողովուրդներու քաղաքակրթությանը թափ տուող ու զարթօնք առթող առաքելներն են, որոնք որոշակի ու շեշտակի ներդրում ունին մեր համայնական կեանքի ապագան գծելու եւ ապագային բացուած վտարաշաղկապը սփռելու:

Աշխարհի վրայ չկայ ոչ մէկ ազգ որ չարթնարէ ու չի գնահատէ իր ուսուցիչներն ու վարժապետերը, որովհետեւ ուսուցիչին տարած գործն ու առաքելութիւնը կը միտի առողջ եւ զարգացած սերունդ ապահովել, մէկ խօսքով ճշմարիտ մարդը պատրաստել, որովհետեւ առողջ ու առաքինի մարդ պատրաստելը, առողջ ընկերութիւն կ'ապահովէ:

Յաճախ կը յիշենք մեր սուրբ թարգմանիչներուն տօնը, որ ուրիշ բան չէ եթէ ոչ, անդրադարձ մեր վաղեմի պատմութեան, հայ ինքնութեան եւ պատկանելիութեան ծնունդ տուող անկիւնադարձային պատումին, մեր հսկաներուն, ուսուցիչ վարդապետներուն, որոնք հիմը դրին հայ դպրութեան, ծնունդ տուին վանքերու, վանքերը զգեցան հոգի եւ միտք ու դարձան ուսուսարաններ, տաճարները եղան կաճառներ, եւ այսօր, այս բոլորին մարմնացումն ու խօսուն ձայնը հայ դպրոցն է:

Այս բոլորին մէջ սակայն, առանց գիտակից, խղճամիտ եւ հայ ապրելու ու խօսելու կարեւորութիւնը շեշտող ու քաջալերող մեր հայ ուսուցիչներուն եւ ուսուցչուհիներուն, մեր ազգը վաղուց կորուստի կը մատնուէր:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետ խօսքը, յղած հայ ուսուցիչին, կ'ըսէ .- «Հայ դպրոցի հզօրացման մէջ ճշտորոշիչ դեր ունի հայ ուսուցիչը: Առանց հայ ուսուցիչին, հայ դպրոցը կը կորսնցնէ իր հարազատ էութիւնը եւ ճշմարիտ առաքելութիւնը: Առանց հայ ուսուցիչին դպրոցը կը դադրի հայ դպրոց ըլլալէ»:

Վարդան Վրդ. Թաշճեան

ԾԻՍԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Աստուածապաշտութեան եւ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արարողութիւններուն գիրքերը քանի՞ հատ են:

- Հայաստանեայց եկեղեցւոյ աստուածապաշտութեան եւ արարողութիւններուն գիրքերն են. 1. Ժամագիրքը, 2. Խորհրդատետրը, 3. Շարականը (կամ Շարակնոց), 4. Մաշտոցը, 5. Ճաշոցը, 6. Տօնացոյցը, 7. Յայսմաւորքը եւ 8. Կանոնագիրքը:

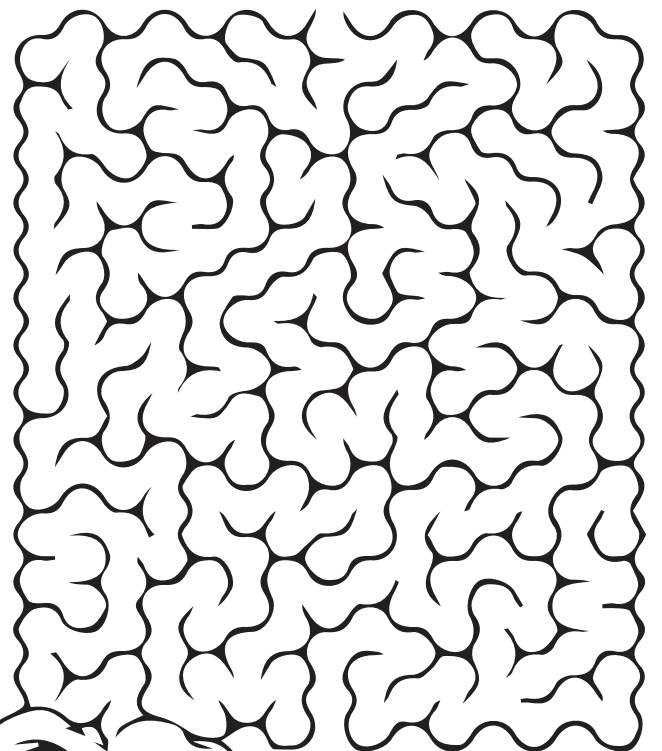
Ի՞նչ է Ժամագիրքը:

- Ժամագիրք կը նշանակէ ժամերու վրայ սահմանուած գիրք, որ հասարակաց աստուածապաշտութեան կարգն է:

Ի՞նչ է Հասարակաց կարգը:

- Հասարակաց կարգը աղօթքի այն պահն է, որ տեղի կ'ունենայ եկեղեցւոյ մէջ, երբ հաւատացեալները Աստուծոյ տաճարին մէջ միասնաբար կը մատուցանեն իրենց աղօթքը:

ՆՈՅՆՄԻ ԵՒ ՀՌՈՒԹ Վերջ

Սկիզբ

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ

Դատաւորներու կառավարութեան օրերը երկրին վրայ սով եղաւ: Յուդայի Բեթլեհեմէն մարդ մը իր կնոջ ու երկու որդիներուն հետ Մովաբի երկիրը պանդխտանալու գնաց: Մարդուն անունը Ելիմելէք էր, կնոջ անունը՝ Նոյեմի, իսկ երկու որդիներուն անունները Մաալոն ու Քելլոն էին: Անոնք եփրաթացի էին Յուդայի Բեթլեհեմէն Մովաբի երկիրը գացին եւ հոն բնակեցան: Նոյեմիին այրը՝ Ելիմելէք մեռաւ, ու Նոյեմի իր երկու որդիներովը մնաց, որոնք իրենց մովաբացի կիներ առին: Մէկուն անունը՝ Որփա, իսկ միւսին անունը Հռութ էր:

Անոնք հոն տասը տարիի չափ նստան: Մաալոն եւ Քելլոն երկուքն ալ մեռան: Նոյեմի իր երկու հարսերուն ըսաւ. «Գացէ՛ք, եւ ամէն մէկդ թող իր մօրը տունը դառնայ, ու Տէրը ձեզի ողորմութիւն ընէ»: Չանոնք համբուրեց, բայց անոնք լացին ու անոր ըսին. «Մենք անպատճառ քեզի հետ քու ժողովուրդիդ պիտի դառնանք»: Բայց Նոյեմի ըսաւ. «Ո՛վ իմ աղջիկներս, ե՛տ դարձէք»: Բայց Հռութ ըսաւ. «Զիս մի՛ համոզեր, որ քեզ թողում եւ քեզմէ հեռանամ, քանզի ո՛ր որ երթաս՝ հոն պիտի երթամ եւ ո՛ր որ մնաս՝ հոն պիտի մնամ»: Երկուքը միասին գացին, մինչեւ որ Բեթլեհեմ հասան:

Ի՞նչ կը սորվինք այս պատմութենէն:

Ամենակարեւոր դասը այն է, որ Հռութ սիրեց եւ հաւատարիմ մնաց իր ամուսինին մօրը եւ միշտ ուզեց անոր կողքին մնալ: Դուն ալ որեւէ ձեռով քու սերդ եւ գուրգուրանքդ կարտայայտէ՛ս բարեկամներուդ, ընտանիքիդ եւ ընկերներուդ: